

De docent als sleutelfiguur in het palliatieve zorgonderwijs

drs. Philo Logister, Projectleider landelijk scholingsprogramma palliatieve zorg en seniordocent Hogeschool Zuyd

Probleemstelling

Palliatieve zorg krijgt een steeds belangrijkere plaats binnen de opleidingen voor verzorgenden, verpleegkundigen, medisch specialisten en verpleegkundig specialisten.

Toch is het thema nog geen standaard onderdeel van de mbo-, hbo- en wo/wo+-curricula. Daarnaast is er een tekort aan docenten die zowel inhoudelijk deskundig als didactisch geschoold zijn in palliatieve zorg.

Alle mbo-, hbo- en wo-opleidingen en bij- en nascholingen dienen te beschikken over professionele en deskundige docenten die kwalitatief goed onderwijs in palliatieve zorg kunnen geven.

Resultaten van het landelijke programma Scholing Palliatieve Zorg

Beschrijving van de interventie

Om op de grote landelijke scholingsvraag naar palliatieve zorg onderwijs in te kunnen spelen, worden sinds 2022 de krachten gebundeld in het landelijke scholingsprogramma Scholing Palliatieve Zorg, mogelijk gemaakt door KWF Kankerbestrijding.

In samenhang met het docentenprofiel palliatieve zorg is een didactische en inhoudelijke docentenscholing ontwikkeld en geïmplementeerd die aansluit bij landelijke ontwikkelingen en kaders.

De scholingen zijn er enerzijds op gericht om docenten op te leiden (train the trainer) en anderzijds om les te geven aan (aankomende) zorgverleners. De opzet van de scholing is het train-de-trainer concept, waardoor deelnemers de materialen direct kunnen inzetten in hun eigen onderwijs en collega's kunnen ondersteunen.

De nadruk bij deze interactieve scholing ligt op ervaringsleren, waarbij de deelnemer gedegen

kennis vergaart op het gebied van palliatieve zorg en aan de slag gaat met het vertalen van deze kennis naar diens eigen onderwijspraktijk.

De scholing wordt interprofessioneel aangeboden, zodat verschillende beroepsgroepen gezamenlijk leren en ervaringen uitwisselen.

De scholingen zijn ontwikkeld en gegeven door docenten en stakeholders uit de praktijk. De organisatie van de scholingen wordt aangestuurd door het programma Scholing Palliatieve Zorg.

Het programma loopt tot 2027 en richt zich op docenten in mbo, hbo en wo/wo+ onderwijs, waaronder artsen, geneeskundespecialisten, MANP's, PA's, verpleegkundigen en verzorgenden. Om aan de specifieke behoefte te voldoen zijn drie verschillende scholingen ontwikkeld voor de volgende drie doelgroepen.

Professionalisering docenten/opleiders palliatieve zorg:

1 Voor docenten/opleiders WO en WO+

Iedereen die onderwijs geeft binnen WO/WO+ opleidingen:

- Geneeskunde bachelor- en mastercurriculum;
- Verpleegkundig specialist (MANP);
- Master Physician Assistant (MPA);
- Geneeskunde specialistenopleidingen en bij- en nascholingen zoals huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde, ziekenhuisspecialisten, ethici, verpleegkundig specialisten, geestelijk verzorgenden, etc.

2 Voor docenten/opleiders basis-curriculum MBO en HBO

- Alle docenten die lesgeven in het basis-curriculum van het mbo-onderwijs voor verzorgenden en verpleegkundigen;
- Alle docenten die lesgeven in het hbo-onderwijs voor verpleegkundigen met interesse in palliatieve zorg en voor wie het noodzakelijk is vanwege de leeractiviteiten palliatieve zorg in het curriculum;
- Praktijkopleiders die scholing geven aan verpleegkundigen en verzorgenden binnen de zorginstelling.

3 Voor deskundigen (zorgverleners) die als gastdocent werkzaam zijn in de palliatieve zorg

- Deskundigen met weinig docentervaring en onvoldoende didactische kennis;
- Deskundigen met veel docentervaring en onvoldoende didactische kennis;
- Deskundigen met veel docentervaring en voldoende didactische kennis die hun didactische kennis willen opfrissen en praktische tools willen ontvangen.

Resultaten

Binnen het scholingsprogramma zijn in totaal **31 scholingen** gegeven, waarvan: **5 voor docenten in wo/wo+** (61 deelnemers), **10 voor docenten in mbo/hbo** (111 deelnemers) en **16 voor gastdocenten** (252 deelnemers).

Totaal aantal geschoolde deelnemers: **424 deelnemers**

De waardering voor de scholingen is hoog. De docenten die de vragenlijst hebben ingevuld om de scholing te evalueren geven de volgende beoordeling.

	WO/WO+ respons 34,4%	MBO/HBO respons 40,5%	Gastdocenten respons 27,7%
Welk cijfer geef je voor de inhoud van de scholing?	7,7	8,1	8,6
Wat vond je van de bruikbaarheid van de onderwijsmaterialen?	8,1	8,1	8,7
In welke mate voel je je na de scholing toegerust om onderwijs over palliatieve zorg te ontwikkelen/te maken?	7,7	8,1	8,5
In welke mate voel je je na de scholing zeker om palliatieve zorg te geven/doceren?	7,9	8,2	8,4

Deelnemers noemen het volgende:

- De scholing is direct toepasbaar in de eigen onderwijs- en zorgpraktijk.
- De kwaliteit van het lesmateriaal en de didactische aanpak worden eveneens positief beoordeeld. Vooral de interactieve werkvormen, praktijkgerichte casussen en de duidelijke didactische opbouw worden als sterke punten genoemd.
- De interprofessionele opzet bevordert bovendien kennisdeling en samenwerking tussen disciplines, wat aansluit bij de multidisciplinaire aard van palliatieve zorg.

Conclusie

Het landelijke aangeboden onderwijsprogramma palliatieve zorg voor docenten heeft voorzien in een behoefte aan scholing. De scholingen worden zeer positief gewaardeerd op inhoud, didactiek, toepasbaarheid en interprofessionele samenwerking. Docenten voelen zich na de scholing zekerder om palliatieve zorg te doceren.

Landelijke aansturing, transparantie en sterke samenwerking met het onderwijs- en praktijkveld zijn daarbij essentieel gebleken.

Referenties

- IKNL en Palliactief (2017). Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland.
- O²PZ (2020). Onderwijs-raamwerk palliatieve zorg 2.0.

Op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen?

Wij versturen regelmatig een nieuwsbrief met de laatste updates rondom het programma. Meld u aan om als eerste op de hoogte te zijn van de voortgang!

SCHOLING PZ
landelijk scholingsprogramma palliatieve zorg

Dit programma wordt gefinancierd door KWF

